

tigt, om det var nødvendigt, at give denne Resolution ogsaa Anvendelse paa de senere erhvervede Eiendomme, det Spørgsmaal skal jeg ikke opholde mig ved. Det faktiske Forhold er som sagt, at denne Resolution har været givet Anvendelse paa alt Krongods, saa at det vistnok vilde blive Aarsag til megen Misnoie, hvis Staten maatte finde sig foranlediget til derfra at gjøre en Afvigelse, saaledes at enkelte Fæstebønder, efterat de i endeel Aar have været behandlet ganske paa samme Maade, som de øvrige paa Kronens Gods, nu paa engang skulle behandles efter andre Regler. Hvad det finantsielle Spørgsmaal ved denne Sag angaaer, har der været stor Strid, om det var fordeeltigt for Statskassen at følge de ærede Medlemmers Anskuelse eller at blive ved den Afstemning, som allerede har fundet Sted. Det er vel navnlig med Hensyn til Frederiksgaaves Gods at antage, at Staten maaskee kunde vinde noget; men det er paa den anden Side ikke usandsynligt, at Staten med Hensyn til det daarlige bjørnsholmske Bøndergods vilde kunne tabe (Hør!). Under alle Omstændigheder er den finantsielle Side af Sagen i hele dette Spørgsmaal, saaledes som Sagen nu foreligger, af meget ringe Betydning, hvorimod det er meget let tænkeligt, at der kunde være en enkelt Fæstebonde, som kunde føle sig væsentlig afficeret ved Antagelsen af det til Forhandling værende Forslag, og jeg skal derfor tilraade, at man vel overveier, om der ogsaa i denne Sags hele historiske Udvikling er tilstrækkelig Grund til nu at gjøre en saadan Forffjel, om hvilken der ikke før har været Spørgsmaal. Man vil maaskee indvende mig, at det er de Dplysninger, som Finantsministeren ved Sagens anden Behandling har meddeelt, der have givet Ideen dertil; men jeg skal dertil tillade mig at erindre, at disse Dplysninger, saa værdifulde de ellers kunne være, og saameget de i Enkelthederne kunne have været Majoriteteten af det ærede Things Medlemmer ubekjendte, dog ikke ere saa nye, at de, saa fremkommer det mig, paa eengang bør kunne fremkalde Ideen om at behandle det nye Krongods paa en ganske anden Maade end det ældre, medens det hidtil er, ogsaa af det ærede Thing selv, blevet billiget, at Resolutionen af 1846

er givet Anvendelse paa alt Krongods, baade paa det, som udtrykkelig ved kongelig Resolution var erklæret som kongeligt Domainegods, og paa det, som stiltiende var blevet betragtet og behandlet som saadant. Jøvrigt kan jeg ikke nægte, at jeg ogsaa her ikke lægger særdeles Vægt paa, enten Thinget kommer til det ene eller til det andet Resultat om det her omhandlede Punkt. Jeg troer, at Loven under alle Omstændigheder, som Sagerne nu staae, vil kunne blive tiltraadelig og brugbar, og jeg finder mig derfor ikke foranlediget til stærkt at urgere den af mig her udtalte Anskuelse, skjøndt jeg for mit Vedkommende vil stemme mod det stillede Endringsforslag.

Krieger: Ja, det vilde naturligtvis have været Forslagsstillerne og mig personlig meget kjær, dersom den ærede Finantsminister havde ligesom kunnet tilraade vort Forslag, medens han nu, skjøndt han har erklæret sig imod det, dog, tagende Sagen fra den praktiske Side, har erklæret det for ligegyldigt, om det bliver antaget eller ikke. Det er muligt, naar man tager Sagen aldeles isoleret, blot spørgende om, hvorledes Fæsternes Tilstand vil blive, at Sagen da praktisk er ligegyldig. Det har endogsaa vist sig, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning) har frygtet for, at, naar man fulgte vort Forslag, saa vilde Bonden slippe for billigt til Selveieendom; han har frygtet for, at Statskassen skulde tabe formeget ved vort Forslag, at man ikke gif strengt nok tilværks imod dem, og, for at gaae strengt tilværks imod dem, meente han, skulde man følge det andet af ham tiltraadte Forslag (Tscherning: Ja!). Jeg troer nu, at denne ærede Rigsdagsmands Frygt er mindre grundet; jeg troer, at det Ubestemte, det Usikre, som ligger i Forholdet, ikke blot vedkommer det ene Forslag, den ene Fremgangsmaade, men ogsaa det andet Forslag, den anden Fremgangsmaade. Den ærede Finantsminister meente, at det ved den praktiske Behandling væsentligt kom an paa Commissionens Sammensætning, og at Commissionens Myndighed vil blive saa stor, saa souverain, at den væsentlig udelukkende vil komme til at ordne hele Forholdet. Heri kan jeg i det Hele være enig. Jeg troer, at den Usikkerhed, som der kan være i Taxa-